

A görgényi erdőőri szakiskola megnyitása

Írta: Arató Gyula m. kir. erdész (részlet)

Épen tíz évvel ezelőtt, szintén az őszt közepeán, szakunkra nézve igen öröndetes esemény hírt vittek e lapok szerzője országba. Ez a hír az első erdőőri szakiskola megnyitásának ugyanakkor érdeme szerint méltatott s emlékezésre érdemes eseményéről szólt.

Ma immár a negyedik erdőőri szakiskolának megnyitásáraól adhatunk hírt.

Bizonyára nem veszi tagadásba közülünk senki annak a főrvényszakasznak erdőgazdálkodásunk törekvéseivel bensőleg összeforrt szükségességét és létjogosultságát, mely az állam közvetlen felügyelete alá rendelt erdőkre nézve a szakképzési erdőőrök tartását feltétlenül kötelezőnek minősítette, a többi erdőbirtokra pedig bizonyos előny nyújtásával ajánlatossá tette.

Nem szabad ugyanis megfeledkeznünk arról, hogy az erdőgazdasághoz népünk sokat nem ért; s a mi ennél veszedelmesebb, az erdőkről és az erdőgazdaságról még sok oly téves vagy épen káros fogalmat hord lelkében meggyökerezve, melynek kiirtása előtt jóvaló erdőgazdát nevelni belőle, azt hiszem, hiru reménykedés.

Ismerjük a mi népünket; ismerjük okoskodó természetét mellett csak jó szónak engedő akaratoságát, melynek rabjaként a jót is csak a maga szemével látja jónak s a jónak látta jót is csak akkor követi szívesen, ha maga jószántából követheti. Údós eredményt óhajtoa, a nép lelkéhez kell tehát férkezünk, abba kell a jóra való készség csíráját elhínteni s az ismeretek világossága mellett felnevelni.

Erre jők épen az erdőőri szakiskolák, erre jők az évenként ismétlődő erdőőri szakvizsgák.

A görgényi erdőőri szakiskola megnyitásának ünnepélye október hó 13-án folyt le. Gróf Bethlen András m. kir. földművelésügyi miniszter képviseletében, Bedő Albert országos főerdőmester és miniszteri tanácsos jelent meg.

(Erdészeti Lapok, 1893.)

A görgényszentimrei erdészeti oktatás első évtizedei

Mielőtt a görgényi Erdészeti Lecium történetének első szakaszáról megemlékeznék, magáról Görgényszentimréről és az itteni egykori erdőuralomról kell röviden szót ejtenünk. Ezt a visszaemlékezést pedig annál is inkább megtehetjük, mert Erdély egyik nagy történetésze, a szentgericci születésű *Jakab Elek*nek (1820-1897) 1883-ban megjelent Görgényvár és görgényi kastély a múltban c. terjedelmes dolgozata (Századok) ebben nagy segítségünkre van. Ami pedig az itteni erdő történetét illeti, arról *Pausinger József*nek (1829-1894) A görgényi kincstári erdők gazdasági viszonyainak leírása c. 90 oldalas monográfiája (Erdészeti Lapok, 1885. évf.) ad szakszerű tájékoztatást.

A vegyesházbeli királyok korszakában – vagyis 1301 után – a Székelyföldet a *székelyek ispánja, Görgény vára* székhellyel saját nemzeti törvényekkel igazgatta. Amikor pedig az ispán egyzersmind Erdély vajdája is volt, s székely alispán lakott állandóan Görgény várában. A mohácsi vész (1526) után a székely ispánság tisztán az erdélyi fejedelmek átvették. Ebben az időszakban a

várat és a hozzá tartozó birtokot sokszor zálogba adták. II. Rákóczi Ferenc győzelme következtében Görgény a kurucok kezére került. Tőlük 1708-ban Rabin császári tábornok foglalta vissza, ki a várat földig leromboltatta, a hozzá tartozó birtokokat pedig osztrák kamarai (kincstári) kezelés alá adták. Majd a *Bornemissa-család* kapta zálogba, akik a kastélyt barokk stílusban felépítették, és 1840 körül a parkot létesítették.

E korszakról – mint technikátörténeti érdekesség – említésre méltó Pausinger

feljegyzése, mely szerint az uradalom határaitól 1734-ben egy latin nyelven írt *határleírás* készült, „melyben a főbb határpontok csillagászati felvételek alapján határozattak meg a legnagyobb pontossággal, úgy hogy azok most is bármikor fellelhetők s meghatározhatók”.

Az uradalmat később, 1823-ban mérték fel, területét 106 446,87 holdban, azaz 10,64 négyzetmérföldben, vagyis 61 206,95 hektárban állapítva meg. A birtok 1870-ben került ismét állami kezelésbe.

Az Erdészeti Lapok 1883. októberi száma az első oldalon ünnepélyesen jelenthette be a nagy hírt, hogy október 10-én Szeged-Ásoththalmán megnyílt az első erdőőri szakiskola.

Az első alsófokú szakiskola megalakulását gyors ütemben követte egy évtizeden belül még három másik megnyitása. 1885-ben Temesvár mellett Vadászerdőn, 1886-ban Liptóújváron, 1893-ban pedig Görgényszentimrén alakult kétéves erdőőri szakiskola. Ezek az állami intézetek évente összesen kb. 80-100 erdőőr kibocsátásra voltak alkalmasak. Így az alsófokú szakemberképzés ügye megnyugtató módon nyert megoldást.

Király Pál: Az Országos Erdészeti Egyesület története (1866-1966) 25 old.

A görgényszentimrci erdőőri szakiskola első igazgatója 1900-ig *Péch Dezső*, sokoldalú, nagyműveltségű erdőmérnök volt. Életéről többet tudunk, ugyanis szakírói tevékenységének köszönhetően a *Szinnyi József* által összeállított magyar írók élete és munkái (X. kötet, 1905) c. életrajzi lexikonban szerepel. 1872 és 1876 között a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémia hallgatója volt. Maros-Torda megyében 1885 és 1900 között teljesített szolgálatot. (Péché volt a marosvásárhelyi erdőgondnokság megalapítója, első vezetője, ami akkor 195 testületi – törvényhatósági, községi, egyházi, iskolai, jegyzői, közbirtokossági – erdőbirtok üzemtervének elkészítését és állami kezelését, felügyeletét jelentette.) Itteni sokoldalú munkássága a külföldi facsemeték tenyésztésére is kiterjedt. 1903-ban könyvet is írt e témában *A külföldi fanemek hazánkban való telepítéséről* címmel. Erdészettörténeti jelentőségű írásai közül pedig *Ősi Marosközéi nemes székely közbirtokosságának erdejéről* címmel, a Marosvidék 1890-es évfolyamában megjelent dolgozata a legjelen-

több. Egy időben a görgényszentimrci szakiskola megalakulásával Péché Dezső irányításával létrehozták a *szabódi erdészeti kísérleti telepet* is, a *mezősgéi kopárfásítás* problématicájának megoldását elősegítő céllal. Itteni működéséről az *Erdészeti Kísérletek* c. tudományos folyóiratban megjelent cikkei tanúskodnak. A kopárfásításra felhasználható fajok általa ajánlott alkalmazásági sorrendje – a tölve átvett elnevezésekhez ragaszkodva –: *közönséges akác*, *mezei szilfa*, *parás szil*, *fekete dió*, *szürke dió* stb.

A szakiskolában 1894 és 1914 között 21 évfolyam, azaz 524 tanuló végezte el a kétéves tanfolyamot. (Az emleketi tanításnál a *Bedő Albert* által írt „Erdőőr” c. könyv szolgált vezérfonállal.)

Barabás Endre az iskola közel másfél évtizedes tevékenységét összegezve, az 1907-ben megjelent monográfiájában (Maros-Torda vármegye és Maros-Vásárhely Közgazdasági leírása. Bp. 1907.) az itt működő kis létszámú tantestület (2-3 erdőmérnök, néhány óraadó és alerdész) munkáját dicsérve, az alábbi adatokat közölte: „A szakiskola

kezelése alatt áll 807 hektár erdő, 11,5 hektáros csemetekert és egy 7,5 hektáros növénytani kert. Szállított az intézet a kopár területek heerdősítésére 2,9 millió csemetét az 1900-ik évben. Az intézettel kapcsolatban meteorológiai megfigyelő állomás is van szervezve.” (A parkban – dendrológiai kertben – 1904-ben 187 őshonos és egzotikus – külföldi – fajaj létezett. *C. Gilga* erdőmérnöknek, az iskola egykori igazgatójának 1973-ik évi adatai szerint a park összterülete ekkor 21,59 hektár volt, melyből a dendrológiai kert 10,85 hektárral szerepelt. A 343 létező fajából fenyő 59, lomblevelű pedig 284 volt.)

Ősz van ismét! Mi mással adózhatnánk Marosvásárhely és környéke első erdőgondnoka *Péché Dezső* – emlekedni mindazok, akik napjainkban a városunkat környező erdőket felkeresik, mint *Kiss Jenő* Fákrol c. verse alábbi szakaszának felidézésével: „Ha a vén akác clejt / egy-egy sárga levelet, / valami úgy megragad – / jön, hogy odafuss és felad.” (1938.)

Kádár Zsombor

RETKES M. LÁSZLÓ

Százéves a Görgényszentimrci Erdészeti Szakiskola (1893–1993)

Az Országos Erdészeti Egyesület 1866-ban történet létrejöttének történelmi okait vizsgálva megállapítható, hogy abban alapvető szerepe volt a magyar nemzet társadalmi és politikai fejlődésének.

A fejlődés sodrásába került magyar erdőgazdaság korszerű kialakításának egyik legmagyobb kerékkötőjét a jól képzett magyar szakemberek hiánya jelentette.

A kiegazdász – 1867 – utáni években Magyarország erdőterülete kerek számában 9 131 000 hektár volt, ebből állami erdő 2 009 000 hektár. A kétmillió hektár állami erdő sorsát 1878-ból származó adatok szerint 1805 fő intézte, beleértve ebbe az 1349 erdőőrt és az adminisztrációs személyzetet is.

Lényegesen rosszabb volt a helyzet az erdőbirtokok 78%-át kitevő magán-, községi, közalapítványi stb. erdőkben.

A kérdéssel foglalkozó *Fekete Lajos* erdőakadémiai tanár 1877-ben 10 000 főre becsülte az országban minimálisan szükséges erdészlétszámot.

A bajok gyökere ott volt, hogy az országban mindössze egy szakiskola működött, a selmecbányai akadémia, amely felsőfokú képzettségű szakembereket hozott elő. Ezek száma azonban távolról sem fedezte a szükségletet, mivel az erdészeti hallgatók összlétszáma az 1848/49-es szabadságharc bukása és a kiegazdász közötti másfél évtizedben átlagosan évi 50–60 fő volt.

A selmecbányán végzett magyar erdőmérnökök, ha számuk csekély is volt, zömmel az államerdészetnél és a legjelentősebb uradalmakban helyezkedtek el. Így a felsőfokú képzettségű, irányítói munkakörben dolgozó szakemberek hiánya terén nem érződött olyan égető hi-

ány, mint az alsófokú végrehajtó személyzetnél.

Az egyesület életében, vitáiban, programjaiban éveken keresztül központi kérdés a szakemberképzés problémája volt. Az Erdészeti Lapok 1867–1882. évi évfolyamait lapozva sorozatosan ennek a kérdésnek a vitálásával találkozunk. Az egyesület számtalan választmányi ülése, közgyűlése, szakbizottsága foglalkozott a probléma megoldásával. A legkülönbözőbb felvetések, javaslatok születtek. Végül is kikristályosodott a végkövetkeztetés: önálló állami alerdész iskolát kell felállítani és a kiképzést intézményesen megoldani.

Az egyesület fáradhatatlan, töredék gondoskodása nem maradt eredmény nélkül. Az Erdészeti Lapok 1883. októberi száma az első oldalon ünnepelesen jelenthette be a nagy hírt, hogy ok-

tóber 10-én Szeged–Ásotthalmán megnyílt az első alsófokú erdészeti szakiskola. Megalakulását gyors ütemben követte egy évtizeden belül még másik három megnyitása. 1885-ben Temesvár mellett Vadászerdőn, 1886-ban Liptóújváron, 1893-ban Görögnyezentúrnén alakult kétéves erdészeti szakiskola, melyek évente összesen kb. 80–100 végzett tanuló kibocsátására voltak alkalmasak. Így az alsófokú szakemborképzés ügy megnyugtató módon nyert megoldást.

Az 1883–1893. években megnyílt négy szakiskola közül a görögnyezentúrnéi volt a legnagyobb. Kiváló és igen nagy tudású igazgatóit, tanárait, oktatóit név szerint – frásom korlátozott terjedelmé miatt – nem sorolhatom fel, de érdemeik, szakmai és emberi tudásuk, tulajdonságuk csorbítása nélkül, Roth Gyula (1873–1961) kiemelkedő, európai hírű tudós neve mégis megemlítésre méltó! 1900-ban került a görögnyezentúrnéi szakiskolához, ahol akkor *Szakmáry Ferenc* volt az igazgató. Roth Gyula itt került közel az erdészeti oktatáshoz és innen számíthatjuk jelentősebb tudományos munkásságát is. Az akáccal kezdett foglalkozni, és kopárfátűréssel kísérletezett a szabódi kísérleti telepen. 1904-ben áthelyezték Selmecbányára.

A görögnyezentúrnéi szakiskolából igen jól képzett, kiváló szakemberek kerültek ki, közülük sokan elvégezték azt a szakiskolai egyéves továbbképző tanfolyamot is, amely 1908-ban indult Vadászerdőn és 1915-ig működött. Erdély – és így Görögnyezentúrné is – 1919-ben román megszállás alá került, majd Trianon után elszakították Magyarországtól. Ekkor megszűnt a magyar erdészeti szakiskolai oktatás Görögnyezentúrnén.

Rövid idő múlva a románok újra megnyitották az iskolát és mint román iskolában románul folyt az oktatás 1940. augusztus 30-ig, amikor a második bécsi döntés Magyarországnak ítélte Erdély északi felét, így Görögnyezentúrné újból Magyarországhoz került.

Az 1941. év januárjában a szakiskola, mint kétéves M. Kir. Alerdész Szakiskola, 50 főnyi elsőéves tanulóval megkezdte működését, igen kiváló igazgatóval, tanári karral és segédzsemmel. A községben székeltő M. Kir. Erdélyi hivatal vezetőjétől, különböző intézményektől, hatóságoktól, szervektől és nem utolsósorban az FM-től sok segítséget és támogatást, a község révén lakosságától nagy megbecsülést kapott, tekintélyt élvezett.

Évente mintegy 50 elsőéves és 50 másodikéves tanuló a bentlakásos intézetben. A tanulók összetételére jellemzőek az alábbiak: voltak jelentékeny létszámban az ún. „anyaország” minden tájviségéről, jelentékeny létszámban voltak erdélyi magyarok, nagy létszámban székelyek, erdélyi román származásúak, erdélyi szászok, dél-bácsiak németek, kárpátaljai rutének és a felszabadult felvidékről magyarok. Jelentékeny volt a helybeli görögnyezentúrnéi létszáma, azonban ők is az intézet tanulóitthonában laktak és étkeztek.

A feltüntetett összetételű tanulóifjú-ság iskolai előképzettsége, erdészeti gyakorlati tudása, családi körülményei és az erdész pályára való alkalmassága nagyon különböző volt és a megfelelő elméleti és gyakorlati tudás, a szemlélet, az egymás megbecsülése, az erdészpálya megszerzésére való törekvés hatalmas munkái, fáradtságot, energiát, fegyelmetartást, megértést követelt az iskola kiváló igazgatójától, tanáraitól, oktatóitól és minden alkalmazottjától.

Méltányolta az ifjú erdészek kitűnő nevelését a „Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédzsemmel Országos Egyesülete” (MEVME) is, és gyönyörű országzászlót adományozott Görögnyezentúrné községnek, ezt a szakiskolában őrizték és ünnepi alkalmakkor vonták fel a község fölterén álló árbocra. A szakiskola a nemes gesztust azzal hálálta meg, hogy a MEVME 1938 tavaszán felszentelt egyesületi – csodálatosan szép – zászlójjára hímezett jelmondatot gyakran hangoztatta az ifjúság előtt. Így hangzik: „Istenfélelem, szeretet, munka!” Erre tanít bennünket az erdő örök bölcselete!”

Szomorú napok következtek Görögnyezentúrné és az erdészeti szakiskolára 1944 szeptemberében. A második világháború harcai vésszerű gyorsasággal közeledtek. Szeptember első napjaiban még megtartották az 1944/45. tanévre felveendő tanulójelöltek felvételi vizsgáját, azonban a tanév megkezdésére már nem kerülhetett sor, így az újonnan felvett elsőéveseket, valamint a másodikéveseket is hazaküldték. Az iskola megszűntette működését, mivel Görögnyezentúrné térsége harcok színhelye lett, majd újra Romániához csatolták. Az erdélyi harcok megszűnése után az iskola újra megkezdte működését, mint román iskola. Ma is működik.

Figyelemmel az esetenkénti rövid megszakításokra, az iskola immár 100 éve erdészeti szakiskolaként folyamatosan működik! Sok kiváló erdészeti szakembert nevelt, még akkor is, ha azok különböző nemzetiségűek és anyanyelvűek.

Most mikor szívünk minden megéltel köszöntjük az 1893-ban megnyílt *Görögnyezentúrnéi Erdészeti Szakiskolát*, jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy szereteit Országos Erdészeti Egyesületünk erőfeszítéseit siker koronázta a magyar erdészeti szakoktatás megszervezésében az egész szakma javára!

A régi erdésziákok búcsúznak Hemingway gyönyörű versével:

*Régi harcok, régi kopott könyvek,
Derű, mosoly: néha fájó könnyek.
Múlik minden, suhannak az évek.
Búcsút mondunk, múltó diákevek!*

A XX. század vég erdőgazdasági eszményképét fejtette dr. K. H. Volz, a müncheni egyetem erdészettudományi karának erdészettörténelmi tanára. Ez – szerinte – az ökológiai és az ökonómiai alapelvek összhangolásával alakult. Az ökológiai alapelvek szerint a természet rendjébe való minden emberi beavatkozást az egészre kiterjedő következetes felelősségtudat kell vezessen. Az erdőgazdálkodásban ezt minden intézkedésünkben a természeteshez való közelítés jelenti, amit középtávon erdőrezultatenként az erdőrendezésre kell mérlegelnünk. A természetvédők és más általános megnyilatkozások „természetközeli” vagy „természeteszerű” erdőgazdálkodásról szólnak, miközben a „természetes” erősen vitatott. Az erdészeti gyakorlat a részletek tekintetében a „szakszerű” erdőgazdálkodást alakította ki, amiben a gyakorlati tapasztalatok, tudományos felismerések, változó célok és lehetőségek jutnak érvényre. Ezt kell fejleszteni úgy, hogy az ökonómia végül is ökológiává váljék.

(DW 1992. 6. Ref.: Jérôme R.)

LEVÉL A FŐSZERKESZTŐHÖZ

Kedves Gábor!

Küldök egy írást, kicsit szokatlan tartalommal. A bennem élő aggodalmakat vetettem papírra, talán van erdészei vonatkozása is. Alapjában véve nem szakmai tartalmú írás, ezért ha lapod számára alkalmatlannak tartod, kérlek, tépd össze és dobd a papírkosárba. Morgolódom fő oka az volt, hogy az egyik vizsgáló öregfiú nem tudta megmondani, melyik az a hegység, amü az Ipoly fog karéjába és délen a Duna nyaldossa a lábát. A bennem fortyogó haragot akartam kiünni magamból, bocsásd meg nekem. Sajnálatos, hogy a műveltelenségemet éppen a saját, leginkább a televízió terjesztő, leszoktat az irodalmi szövegek élvezéséről, megakadályoz sokakat abban, hogy magyarságukat, műveltségüket gyarapítsák, erősítsék. Az amerikanizálódás ezer jele fog szorítóba bennünket és a lázas nyugat úáni törtételeben éppen azt veszítjük el, ami igazi értékünk: magyarságunk és annak jellegei. Bocsásd meg füstölgésemet. Köszönöm megértésedet, barátsággal köszönt:

dr. Szodfridt István

Vizsgahónap végén – kendőzetlenül

A félévi szemeszternek vége, a vizsgahónap is lassan befejeződik. Több évfolyam hallgatóit kellett vizsgáztatnom, ehhez járult még két szakmémöki tanfolyam „öregfiúk” csapata is. Úgy vélem, mindez elég alap ahhoz, hogy egy-némely gondolatomat közreadjam. Mondanivalóm érzékeltetésére előzetesen néhány példa:

1. A vizsgázónak a tatárjuhar nevét kellett volna mondania. Rövidzárlat, nem jut eszébe. Segíteni akartam. „Mondok egy évszámot” – szóltam a vizsgázóhoz – „milyen történelmi esemény zajlott le akkor és ha ezt megmondira, rájön majd, milyen fajaf nevét szeretném hallani. Az évszám 1241.” A válasz: némaság, az évszám semmit nem mond a vizsgázónak.

2. Az akác termőhelyi igényéről hallottam nagyon kevés feleletet. Megkérdeztem hát a vizsgázót csak úgy vizsgán kívül, hogy mondja meg nekem, ki volt a költő, aki az Üllői úti akácsonról remekbe sikerült verset írt. A válasz: hallgatás. „Az a költő, aki „Szegény kisgyermek panaszaí” címen egy egész versiklust is közreadott” – szóltam. A válasz: hallgatás. – „Ismeri ugye Kosztolányi Dezső nevét?” – kérdeztem. – „Hogyne, Budapesten teret neveztek el róla, de a műveit nem ismerem” – volt a válasz.

3. Termőhelyismeretiani vizsgán az ország legcsapadékosabb délnyugati csücske után érdeklődtem. „Hogy hívják azt a térséget, vagy legalább mi a megye neve?” – kérdeztem. Töprengés, majd tévova válasz: „Baranya”. Ingattam a fejem a válaszra, ezért újabb érkezett: „Somogy”. Csak a harmadik neki-futásra sikerül Zalát is említene a vizsgázónak.

4. A fentieket kiegészítem még a rossz hangsúlyozással, nehézkes kifejezési eszköztárral, a szóvégi szóttag magánhangzójának elhúzásával, a mondat végi pont előtti hangsúly felvitelével, az utolsó szóttag hangsúlyozásával.

Azt hiszem ennyi is bőven elég annak az igazolására, hogy erdőmérnök-hallgatóink általános műveltsége itt-ott elég hiányos. Pedig aki intézményünkben egyetemi diplomát szerez, az nemcsak okl. erdőmérnökké válik, hanem a magyar értelmiség tagjává is, ez pedig kötelezettségekkel is jár. Elsősorban alapvető magyar sajátosságainkat, a helyes nyelvhasználatot, választékos kifejezőeszközt, a magyar irodalom, történelem, földrajz beható ismeretét kellene tudnia a jövendő értelmiségnek. Mert ha ez nincs, ugyan mi kösse a leendő mérnököt ehhez a földhöz, amit hazánkunk hívunk. Ha az érzelmi vonzódás nem elég erős, akkor a szálak könnyen elszakadnak, ehhez elég egy vastagabb szelet kenyér ígérete valahonnan külföldről és a mérnökünk megszünik magyarnak lenni.

Ezekért a jelenségekért aligha az egyetemi oktatás a felelős, sokkal inkább az az iskolarendszer, amely általános vagy középiskolai fokon az ilyen ismeretekre nem tanítja meg a lendő felnőtteket és nem ad kellő késztetést ahhoz, hogy műveltségét gyarapítsa, bővítsé és ezzel segítse a magyarság sokszínűségét, credetiségét megtartani. Körülöttünk a nacionalizmus tüzei égnek, ezzel szemben egyiképpen vethetjük fel a küzdelmet: ha sajátos nemzeti jellegeinket féltő vigyázattal őrizzük és nem kótyavetyéjük el divatos áramlatok talmi piacán. Elsősorban a nyelvi tisztaság forog veszélyben. Az Európá-

ba törekvés lázas lihegésében már fel sem tűnik, hogy üzleteink cégtáblájáról lekopik a „bolt” vagy „üzlet” kifejezés, csak a shop hangzik megfelelően, ez az előkelő, a hangzatos, a menő. És bevásárló központ is csak „shopping center”-re keresztelhető. Folytathatom a tervek „realizálásával”, a sokféle igekötő törzsszülött szavakat eredményező helytelen használatával (pl. beindul, felvállal, leparkol, beüzemel – de minek folytatni, ennyi is elég belőlük), vagy a szó szerinti német fordítások ragályoszerű terjedésével. Már nem is tudunk „célit” említeni, csakis a „célkitűzés” hangzik jól a fülnék (már amelyiknek!). Ha így folytatjuk, akkor védett területekre gyűjthetjük a magyar nyelvet tisztán és helyesen beszélő keveset.

Ezek a gondolatok jutottak eszembe a vizsgahónap végén. Mit lehetne tenni? Elsősorban olyan oktatási rendszert kialakítani, amelyben a különböző fokozatok harmonikusan illeszkednek egymáshoz és megjelenik az igényesség. A televíziós műveltséget részben felváltja az frott szöveg gyönyörűsége és a szép-irodalmi olvasás-élmény szolgálja a pihenés, a lazítás örömét. Ezt azzal érhetjük el, ha másokat is igyekszünk meggyőzni az ilyen gondolatok helyességéről és a törvényi szabályozásban az oktatás egyes részeit nem külön, hanem összefüggésükben próbáljuk egymásba ágyazni.

Kosztolányi Dezsőtől vett idézettel zárom morgolódom soraimat:

„A nemzet akkor hal meg igazán, ha feladja nyelvét, nem akkor, amikor a határát adja fel. A határokat vissza lehet szerezni, a nyelvet soha.”

Dr. Szodfridt István

A ki járt Erdélyben a közelmúltban, annak feltűnhetett, hogy a településeken – légyen az kis falu vagy nagyobb város – sokan ácsorognak és integetnek stoppot a járműveknek. Nemcsak buszmegállóknaál, hanem útkeresztvezéseknél is. Az ok egyszerű. Olyannyira megdrágult a közlekedés, hogy járatok maradnak ki vagy élnék önálló életet, s mennek arra, amerre több az utas, fityet hányva a menetrend szerinti útvonalnak. A stoppos alkalmi utas kezében szorongatja a viteldíjat, és az elért úticélnál fizet – ha hagyják.

Csikszeredába igyekezvén Bálványos után egy zöld egyenruhás intése megálltam. Nemcsak azért, mert fel szoktam venni a rászorulókat, hanem mert szemmel láthatóan szakmánkbeli volt az illető. Mint megtudtam: *Baló József* kerületvezető, aki a zombori kerületben teljesít szolgálatot.

— Éppen csutakoltunk – mondja a szimpatikus fiatalember, 850 hektár erdő gazdája.

— Aztán hány lovat tart? kérdeztem abban a hiszemben, hogy végre egy,

a terepen lóval közlekedő erdőszel be-szélhetek.

— Egyet sem – felelte és hangján éreztem, hogy butaságot kérdeztem.

Csutak

— A szokásos ellenőrzés volt, amit minden évben kétszer tart az erdőfelügyelet. Az első hóolvadás után. A kerületet járva a kivágott fák csutakját (tuskójt) vizsgáljuk. A biztonságban az érintett kerület vezetőjén kívül jelen van az erdőfelügyelő és az egyik szomszédos kerület vezetője is. Minden tuskót megvizsgálunk és a kerületvezetőnek el kell számolni velük. A szolgálati napló-

ba ugyanis be kell írni, hogy hol, mikor, milyen tuskót talált, és ha mód van rá, kideríteni, hogy ki a tolvaj. Ha sikeres a nyomozás, akkor a tolvaj fizet. Ha a kerületvezető a szolgálati könyvben nem rögzítette mindent, vagy meggyőző magyarázatot adni nem tud, akkor a büntetés a kerületvezetőt sújja.

Mint később megtudtam, a csikszeredai központhoz tartozó 280 erdősz 1992-ben a hozzávetőleg egymillió kárból mintegy 40%-ot fizetett. A fizetendő összeget a napi faár figyelembevételével állapítják meg. A táblázat szemlélteti a büntetések nagyságát. Az első számérték egy szorzó, az a köbméterre vonatkozik, a második számoszlop az 1993 tavaszán érvényes büntetés mértéke lejben, tuskónként.

Pápai Gábor

Fafaj	Tolvaj fizet						Erdész fizet					
	tuskóátmérő centiméterben											
	8-12		40,1-44		80 <		8-12		40,1-44		80 <	
Fenyő	0,5	900	7,0	12 600	29,8	53 640	0,3	540	4,2	7 580	17,9	32 220
Tölgy	0,9	1 620	16,6	29 880	98,3	176 940	0,5	900	9,9	17 880	59,0	106 200
Bukk	0,4	720	7,2	12 960	55,8	100 440	0,2	360	4,3	7 740	33,5	60 300

Hanspeter Bobak: Az osztrák legfelsőbb bíróság álláspontja az erdőki állapotáért való felelősségről az erdei utak és jelzett ösvények környékén

1988. decemberében egy kiszáradt hegyi juhar egészen gyenge szélben gyökérgárosodás miatt egy erdei útra zuhant. Az ágak egyike elért egy, az úton éppen közlekedő személyt, aki súlyos sérülést (bénulást) szenvedett. Az út mellett az állományban álló 16 m-es fa 10 méterrel felfelé száraz koronájú volt, az alsó 10 méteren a kéreg kívülről egészségesnek látszott, vízajtások voltak rajta és a gyökérgárosodás nem látszott.

Az első bírósági ítélet az erdőtulajdonost tette felelőssé a kárért. A másodfok visszavonta az elsőfokú ítéletet, és a legfelsőbb bíróság elutasította a károsult követelését.

Mind a három bírósági szint azt a jogi véleményt követte, hogy az osztrák erdőörvény alapelvi alapján az erdei utak és nyilvánosan használható jelzett ösvények mellett erdőki állapotáért a tulajdonos akkor felel, ha ezen utakon vagy kijelölt ösvényeken a kár a tulajdonos durva figyelmenlése vagy a kiszámítható és feltételezhető veszélyfelismerés és veszélyelhárítás szándékos elhanyagolása miatt következik be.

A bíróságok a kárfelelősség megítélését látták különbözőképpen.

Az eljárás alapján a szerző azt ajánlja az erdőtulajdonosoknak, hogy az erdei utak és ösvények mentén vizsgálják felül, vannak-e veszélyt okozó fák vagy száraz ágak.

(ÖFZ 1993. 3.Ref.: Dr. Anda István)

TES 93 innovációs kiállítás

1993. május 25-én a Magyar Honvédség Művelődési Házában Pungor Ernő akadémikus, tárca nélküli miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke nyitotta meg az a kiállítást, amely az OMFB által támogatott kutatási-fejlesztési tevékenység eredményeit mutatta be. Az 1991-ben indult alkalmazott kutatási pályázati rendszer keretében elért eredményeket ismertető kiállításon 80 sikeres pályázat került táblák és képanyag formájában a meghívottak és az érdeklődők elé. Örvedetes, hogy a Faipari Kutató Intézet, egyetlen intézményként a szakmából, két kiállítási anyaggal is részt vehetett:

— Gipszkötésű faforgácslapok gyártási és felhasználási lehetőségeinek kutatása. Hazai alapanyagokból kísérleti üzemi gyártás megvalósítása.

— Technológiai kifejlesztése a hazai kitermelésű és import faanyagok hossz- és szélességtoldással történő méretnövelésére.

Megjegyzendő, hogy a fenti kutatási témákon túl, az FKI dicsőretet kapott a

Szerkezeti célú rétegelt falemezek tervezésének és technológiájának kifejlesztése című OMFB-pályázaton elért eredményeiért is.

Az FKI kiállított anyaga élénk érdeklődést váltott ki a szakemberek körében. A TES 93 mozgó kiállítás, az ország több városában is bemutatásra kerül.

Dr. Németh József,
az FKI igazgatója

Erdészeti és Faipari Szakvásár Országos Erdészeti Találkozó

A WOOD-TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár idén először került megrendezésre a hazai erdészet és faipar szellemi központjában, Sopronban.

Ez a kiállítás Magyarországon elsőként adott teret az erdészet és elsődleges faipar bemutatkozására a hazai és külföldi kiállítók számára.

A vásár megrendezésének időszzerűségét, szükségességét a szakágazaton belüli változások, strukturális átalakulások és az egyre nyitottabbá váló gazdasági élet indokolja, amit a nagyszámú érdeklődés belföldről és határainkon túlról egyaránt bizonyított.

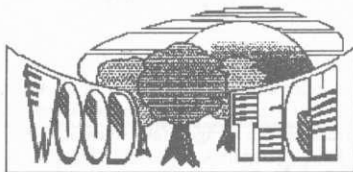
A vásáron 37 kiállító – egy-egy kiállító több céget is képviselve – (nyolc országot reprezentálva) mutatkozott be az alábbi erdészeti és faipari szakterületeken:

- * csemetekerti gépek, eszközök,
- * erdőművelési gépek,
- * fahasználati gépek,
- * haszon gépjárművek,
- * erdészeti kisgépek, segédeszközök,
- * fafeldolgozó gépek, szerszámok,
- * faipari kisgépek,
- * erdővédelmi és faanyagvédezők,
- * faipari szárítók,
- * munkavédelmi ruházat, eszköz.

A szakkiállítás Tóth Béla, az E.K.F.M. (ERFATERV) Kft. ügyvezető igazgatója – a vásár megvalósításának kezdeményezője – nyitotta meg, aki üdvözlő beszédében kiemelte:

„A magyar erdészeti gazdálkodás átalakulóban van mind a tulajdonviszonyok (magánerdők), mind szervezeti változások (szövetkezetek felbomlása, RT-vé alakulás), de az erdőgazdálkodással szemben megmutatózó elvárások tekintetében is. Az új helyzethez való alkalmazkodás fokozottan igényli a naprakész információkhoz való hozzájutást, mind a nemzetközi műszaki fejlődés, mind a szakma tudományos eredményeihez. Ebből a helyzetből kiindulva határoztuk el a WOOD-TECH szakvásár megrendezését, és reméljük, hogy saját elvárásaink mellett úgy a kiállítók, mind a látogatók elvárásainak is meg tud felelni, és szándékunk szerint évenként visszatérően megrendezhetjük.”

Köszöntőt mondott Schmotzer András, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke és dr. Kosztka Miklós, az EFE Erdőmérnöki Karának dékánja.

A WOOD-TECH 93, mint első hazai Erdészeti és Faipari Szakvásár, megszervezők az Országos Erdészeti Egyesület, az E.K.F.M. Kft. és az EFE Erdőmérnöki Kara együttműködve célul tűzte ki egy – a szakvásárral egyidőben – a szakmát összefogó rendezvényesorozatot, az Országos Erdészeti Találkozó létreho-

zását, melynek célja volt átfogó képet adni a résztvevők számára az erdőgazdaság és elsődleges faipar helyzetéről, felkészíteni az érdekelteket a továbblépésre.

Ezt szolgálta a *Merre tart az erdőgazdálkodás* c. konferencia. A konferencia plenáris ülésén mintegy 300 érdeklődő hallgatta az ágazat helyzetéről, irányításáról, várható jövőjéről, gyakorlati problémákról, az erdőmérnök-képzés nehézségeiről szóló előadásokat, amiket a szakma prominens képviselői – OEE, FM, AVRT, EFE, ERTI, E.K.F.M. Kft.) részéről – tartottak.

A második napon a konferencia öt szekcióban folytatódott.

1. Erdészeti politika
2. Erdővédelem
3. Erdőművelés
4. Erdészeti üzemgazdaság
5. Erdészeti műszaki.

Az utóbbi időszakban – a gyakorlatban és kutatásban – elért eredményekről, ötletekről, elvadásokról beszéltek az előadók. Az elhangzott 48 előadás anyaga külön kiadványban is megjelent. A rendezvény-sorozatot filmvetítés – *Pápai G.: Sopron 1956 és Somogyi Zoltán* kanadai élménybeszámolója – a szakmán belüli összefogás erősítését célozva – szakestély egészítette ki.

A fentiekben túlmenően a WOOD-TECH Szakvásárhoz kapcsolódott a „Szerkezetváltás és privatizációs lehetőségek az elsődleges faiparban” c. konferencia a FATE, E.K.F.M. Kft. és a soproni TÁEG közös rendezésében.

A szervezők célja – a szakma elvárásait figyelembe véve –, hogy a szakvásár és a vele egyidőben megrendezendő Országos Erdészeti Találkozó hagyományteremtővé váljon és évenkénti lehetőséget biztosítson a szakma számára az információcserére, a legfrissebb események, kutatások bemutatására, korszerű termékek ismertetésére, egyre több hazai és külföldi kiállítót vonzva. További kíváncságot, hogy a következő évi és az azt követő konferenciákon még nagyobb számban vegyenek részt az erdővel, erdőgazdálkodással foglalkozó kutatók és gyakorlatban dolgozó szakemberek is.

Nyerges Éva

Moór Arthúr (1923–1985)

Moór Arthúr, a soproni egyetemisták legendás, szigorú, félelmetes számonkérő, de vitán felül korrekt és feltétlenül tisztelt professzora – „Artúr” – idén töltötte volna be 70. évét. Budapesten, 1923. január 8-án született. Tanári diplomáját 1947-ben szerezte a szegedi egyetemen, matematika-fizika szakon. Érdeklődési területe a Magyarországon akkor még alig vizsgált differenciál-geometria és a geometriai objektumok elmélete volt. A Bolyai János Matematikai Társulatnak 1948-tól, a Tensor Society-nek 1951-től volt tagja. Debrecenben 1953-tól dolgozott a Kossuth Lajos Tudományegyetem aspiránsaként; kandidátusi értekezését is ott védte meg három évvel később, 1956-ban. Szegedre költözve a József Attila Tudományegyetemen a Bolyai Intézet Geometria Tanszékén tanított. Akadémiai disszertációját 1964-ben védte meg, elnyerve így a „matematikai tudományok doktora” címet. Nem sokkal ezután, 1968. január 20-án kapta meg kinevezését Sopronba, egyetemünk matematika tanszékére.

Moór Arthúr igazi elméleti matematikus volt. Tudományát a nemzetközi élművészetben művelte, szakterületén ma is a világ legjobbjai között tartják számon. Hallgatóinak jó része alig-alig tudta követni szélesebb levezetéseit és a kijelölt matematikai célok megközelítésének hogyanját-mikéntjét. Mikor az összes tábla tele volt, pár lépést hátrált. Egy pillanat alatt végigfutotta a „csillag és kigyócska relációkkal” ékesített sorokat. Ilyenkor néha a homlokára csapott, és „jaj, de csacsi vagyok!” kiáltással a táblához sietve a kb. 10 m²-nyi dzsungelben egy-egy indexet átjavított. Emiatt azután többször kért bocsánatot. Egészen belepírult. Dermerten néztük.

Gyakorlati, praktikus dolgokban viszont ő volt bizonytalan. Egyszer fél napot állt gondolataiba mélyedve a sorompónál, mert nem vette észre, hogy az elromlott. Előadásain lázasan kutatta az utat, amelyen lehozhatná valahogy a matematikát közénk, a földre. Szakmai gyakorlati példákat keresett, többnyire sikertelenül: „Az asztalhoz például – tisztelt kollégák – kell ugye 6–7 db fa(!) és egy marék (mondjuk 16 db) srófszeg(!)”. A matematika és a faipar közötti interdiszciplináris mezőn való ka-

Várjuk Önt is a fedélzeten!

Fly by Arthours!

(Karikatúra az 1984-es Horribile Dictu diákújságból.)

landozás itt egy kicsit megakadt, mert az elhangzottakat általános – bár tiszteletteljes! – nevetgélés, vihógás követte. Ő kíváncsi érdeklődéssel nézett ránk és derűsen – jókedvű a hallgatóság! – keresett másikat, még jobb példákat...

A diákok állandóan kifogásolták az „óriási, mérnökök számára abszolút fölösleges” tananyagot. Ebben azonban Moór Arthúr vétlen volt. Az egyetemre érkezve felkereste a tanszékeket és mindenhol megkérdezte: mely matematikai tételek szükségesek a tárgy oktatásához? Az anyagot ennek alapján állította össze, adta le és kérte számon kérhelhetetlenül.

Csak az legyen egyetemi polgár, aki idevaló – vallotta, ezzel is emlékeztetve iskolánk régi rangjára és elvét kivételt nem ismerve érvényesítette. Ez többször jelentett évfolyamfelezést...

Sokan csak erre emlékeznek, meg arra, hogy vizsgaidőszak végén már nagyon nehezen vette tudomásul a mi

„csacsiságainkat”. Pedig megpróbálta oldani a vizsgák feszült légkörét. „Tisztelt kollégám ne féljen tőle, nem ló az, nem rúg, nem harap! Persze – maga faiparos. Nem foglalkozik lovakkal.” A reszkető vizsgázók ettől még nem érezték magukat vidámabbnak.

Személyében maga a tudomány volt jelen és általa megérintett mindannyiunkat. Kevesen ismerték viszont a felvázolt kép mögött az embert, aki munkatársai szerint: kitűnő humorú, mindig segítőkész, nagyon becsületes, szakmai fedéltséget nem ismerő, a vitákat kedvelő volt, aki tudományán kívül szerette a sakkeladványokat, de még inkább a repüléssel kapcsolatos problémák vizsgálatát.

A Sopronban töltött 17 év alatt mintegy 1500 diák mérnökké nevelésében működött közre. Tudományos munkásságát száznál több tanulmánya, emlékévt viszont mi őriztük!

F. Nagy Györgyi – Semerey Tamás

A Földművelésügyi Minisztériumban 1993. június 2-án tartott sajtótájékoztatón dr. Szabó János miniszter úr bejelentette, hogy megalakításra került az Erdészeti Hivatal.

Az Erdészeti Hivatal alakításának alapvető indokaként kiemelte, hogy mind nemzetközi, mind hazai vonatkozásban az erdők a közérdeklődés középpontjába kerültek. Ezt látszik igazolni az 1990. évi strasbourgi erdészeti felelős európai országok miniszteri konferenciája, az 1991. évi párizsi erdészeti világkongresszus, az 1992. évi riói környezetvédelmi világtalálkozó, valamint az 1993. évi helsinki erdészeti ügyekért felelős európai miniszterek konferenciája.

A hazai gazdasági változásokban az erdők birtoklásában érzékelhető tulajdonosi váltás jelentősen megnöveli az erdészeti igazgatás hatékony összefogásának fontosságát.

Az Erdészeti Hivatal alakításának folyamatában kiemelkedő szerepe volt az 1993. február 24-én rendezett I. Országos Erdész Gyűlésnek, melynek fővédője és nyitó előadója dr. Antall József miniszterelnök volt.

Az Erdészeti Hivatal vezetésére Dauner Márton fősztályvezető kapott megbízást elnöki cím használatával.

A tavaszi félév eseményei a középfokú erdészeti oktatási intézményekben

A második félév iskoláinkban a különböző megmérettetések féléve. A megmérettetés az iskolák tanulói keresztlül egy kicsit az iskolai oktató-nevelő munka megjelenése is. Azért „egy kicsit”, mert egy adott év „megmérettetés” diákjainak teljesítményei nem képviselhetik az adott iskola hosszabb távú megítélését!

A naplári év első hónapjában, január 29-én az erdészeti szakközépiskolák végzős növendékei számára az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSZTV) első fordulója volt. A versenyre érdemesnek jelölt tanulók írófás írásbeli dolgozatot készítettek. [Az ilyen versenydolgokat szerkezeti felépítése: egy komplex szakmai téma feldolgozása (esszé), illetve feladatlap megoldása.]

Az FM által felkért bíráló bizottság 18 tanuló dolgozatát minősítette úgy, hogy a második forduló résztvevője lehet. A második forduló 1993. március 26-án Barcsen zajlott, ideális feltételek mellett. A behívott 18 tanuló az esszében a „Környezetvédelmi erdők” témakört kapta, a feladatlapra a szakmai kérdések mellett matematika, fizika feladatok is voltak. A dolgozatok értékelése után az alábbi sorrend alakult ki:

1. Királymezei Viktor	Szeged
2. Vezse Péter	Szeged
3. Palkó Anitla	Szeged
4. Szabó Zsolt	Szeged
5. Zámbo Gábor	Szeged
6. Borka Róbert	Sopron

Az első három helyezett soproni továbbtanulás (EFE) esetén – felvételi vizsga nélkül, maximális pontszámmal kerülhet be az egyetemre. A helyezett további tanulók mentesülnek (az első hárommal együtt) a képesítővizsga elméleti tárgyaiból.

A szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola a névadó születése napján (április 24.), ahhoz kötődően iskolnapot szervezett ez évben április 23-án. Az iskolnap régi hagyomány felújítása, ez volt a kilencedik. E nap keretében az iskola tanulói előadásokat tartottak 9 szekcióban. Az idén 60 előadás hangzott el, s ez 76 diák tanórán túli

tevékenységét dicséri. (Az iskola tanulói létszáma 340 fő, előadó tanulók 76 fő, 22%.) A szekciónkénti legjobb előadók, előadások díjazásban részesültek.

Ekkor történik a bázis-erdőgazdaságok által meghirdetett szakmai pályázatok diákok által beadott pályamunkák díjazása is. A „Kiss Ferenc-napon” adományozza az iskola a Kiss Ferenc díjat a szakmai, tanulmányi munkája alapján az arra érdemesült legjobb tanulónak. Ebben az évben Kovács Zoltán bizonyult méltónak a díjra.

Ugyancsak e napon került sor a Kiss Ferenc Közérdékű Alapítvány kamataiból származó Kiss Ferenc-díj kiosztására. A kuratórium állásfoglalása alapján: Horváth Lászlóné, Mészáros Tiborné, Tihanyi Klára, Zsibók András részeseült e nemes elismerésben. A diákok az „Év legnépszerűbb tanára” címet adományozták Medvecz Gábor mérnökianárnak.

A hajdani Összetett Szakmai Honvédelmi Verseny (mely a KGST országok

közt nemzetközi is volt) folytatásaként tavaly a mátrafüredi Vadas Jenő Erdészeti Középiskola új tartalommal kezdeményezett elméleti-gyakorlati versenyt egyéni nevezéssel az V. éves technikusjelöltek számára (Vadas Jenő-kupa). E kezdeményezés folytatásaként a soproni Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola április 26–28-án rendezett versenyt (Roth Gyula-kupa). Ízelítőül a versenyszámokból: határazonosítás, motorfűrészes szerelés, darabolás, gyéritéjelölés, komplex növényfelismerés, fakészlet-meghatározás, választékolás és számbavétel, lövés álló őzalakra. Az összetett verseny eredménye:

1. Zámbo Gábor	Szeged
2. Keszei István	Sopron
3. Bradács Ákos	Szeged

A Husqvarna cég magyarországi képviselője (Illés Gábor) a helyezetteknek értékes tárgyatulalmat adott át (motorfűrészes, adapteres motorfűrészes, fűnyíró). Jövőre Szeged lesz e verseny vendéglátója.

Milyen fenyők alkotják a füzerradványi védett fasort?

A „kutatásra” az serkentett, hogy különböző forrásokban más-más elnevezés szerepel:

– **Védett természeti értékeink.** Szerk.: Kopasz Margit, Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1978. 123. oldalon: *Pinus silvestris* var. *turfosa* Woerl.

– Gyulai Iván: **Védett természeti értékek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében.** Miskolc, 1984. 55. oldalon: *Pinus silvestris*, „Virgata”.

– **TermészetBÜVÁR** 1992. 5. számában képaláírásaként feketefenyő (*P. nigra*). *Erdészeti körökben P. silvestris* ssp. *silvestris* var. *pannonica*-ként. Dr. Lenár György (Borsodi EFAG Hegyközi Erdészeti Igazgatóság) írásbeli tájékoztatása szerint: „A fasor egyik elpusztult egyedét az 1989. évben kivágtuk és támogatásban 136 évgyűrűt tudunk megszámolni rajta. A feketefenyő pótlásként került a fasorba. A jelenlegi arány közöttük 129:70 a „Virgata” javára.”

„A szóban forgó fasor eredetileg a *Pinus silvestris* „Virgata” fajta egyedéből létesült. Ez a fajta Dél-Franciaországból származik, ahol az erdőállományokban – a populációból újra és újra kihaladva – szörványosan vadon is előfordul. Különleges alakjával, szabálytalanul kanyargó és szép színű ágrendszerével festői látványt nyújt. Egy kapatilis idős példánya a kastélypark egyik tisztásán szoliterként is megtalálható volt.” Schmidt Gábor, 1989. (Ezért azt ajánlja, hogy ezen idős példány megfelelő utódaiból váltsák le a feketefenyőket.

Stollmayer Ákosné

A négy erdészeti szakmunkásképző iskola tanulóinak megmérettetése – hagyományosan a *Szakma Kiváló Tanulója* versenyen történik.

Az iskolák osztályonként négy–négy tanulóval nevezhetnek. A végső elbírálásban az egyéni helyezések mellett a négyfős csapatok legjobb három tagjának eredményével csapatversenyt is értékelnek.

A verseny számai: írásbeli szakmai elmélet, szóbeli szakmai elmélet.

Gyakorlati feladatok: lánckímélő darabolás, gallyazás, állófa térfogatának szembecslése, fadöntés, tisztításjelölés, LKT-val való közelítés nehezített terepen, motorfűrészszerelés.

A feladatok maximális megoldásához képest 75%-os teljesítmény a jeles minősítésű szakmunkás bizonyítvány elnyerését jelenti.

Erre a versenyre a fennállásának 30. évfordulóját ünneplő szövetségpusztai Erdészeti Szakmunkásképző Intézet rendezésében került sor május 10–12. között. A szép környezetben, jól előkészített verseny pályán (marcali erdészet területén) színvonalas, izgalmas verseny zajlott.

Végül is hét tanuló teljesítette a 75%-os szintet, s kapta meg a „jeles” szakmunkás bizonyítványt. Az első három helyezett a *Sühl* és *Husqvarna* képviselőtől értéktes tárgyjutalomban (motorfűrészek, adapterek), a felkészítő tanárnak pedig pénzjutalomban részesültek. Az első három helyezett:

<i>Fazekas Zsolt</i>	Ásotthalom,
<i>Gyermán András</i>	Ásotthalom,
<i>Grekša Zsolt</i>	Ásotthalom.

Felkészítő tanárunk az iskola szaktanári kollektívája segítségével *Mityók Tibor*. A tanulók természetesen verse-

nyeznek közismereti tárgyakból is – igen szép eredményekkel (pl. biológiából *Kútaibél Pál*-verseny, fizikából *Budó Ágoston*-verseny stb.) s nyerneket egyetemi felvételt, külföldi utazást.

Befejezésül az FM Tudomány-szervezési és Oktatási Főosztályhoz a szakoktatási intézmények által küldött bejelentések alapján a záróvizsgákra jelentkezők létszáma:

technikus képesítő vizsga, nappali tagozat	156
technikus képesítő vizsga, levelező tagozat	58
szakközépiskola érettségi, levelező	87
erdőgépész szakközépiskolai érettségi	39
erdőművelő-fakitermelő szakmunkás	137 fő.

Eszes Ferenc

Tisztelt Szerkesztőség!

Termelőszövetkezetben ágazatvezetőként dolgoztam húsz évig. Sajnos múlt időt kell használni. A termelőszövetkezet felszámolás alatt áll. A beláthatatlan ideig elhúzódó kárpótlási ügyek miatt és azért is, mert nem kaptunk engedélyt fakitermelések végzésére, a tsz vezetősége feloszlatta az erdészeti ágazatot. Igaz 1800 ha-os erdőterületünk van.

Pillanatnyilag még állásban vagyok, de bármelyik nap munkanélkülivé válhatok. Az erdőbirtokossági társulások az idén még nem jönnek létre, ez számomra nyilvánvaló. A régi szervezeti keretek összcmlanak, de az újak nem jöttek létre.

Nagyon nehéz hónapok várnak rám és a hozzám hasonló helyzetben levő termelőszövetkezeti erdészekre. Ezért olvastam érdeklődve a „Felhívás alapítvány létrehozására erdész szakemberek támogatására” címmel közzétett hírt. Egyetérték és támogatom az „Alapítvány”-t. Nagyon valószínű, hogy szükségem lesz az Önök segítségére. Elsősorban az álláslehetőségek érdekelnek, de érdekelnek vállalkozások beindításával kapcsolatos kérdések is.

Ide jutottunk! Munkahelyi vezetőim nagyon könnyen elfelejtették, hogy az alapítvány keretében belül az erdészeti ágazat hosszú éveken át a szövetkezet egyik eredményes területe volt.

Csak magunkra számíthatunk. Középfokú nyelvvizsgám van német nyelvből. Nem kívánok munkanélküli segélyen élni. Dolgoztam már külföldön is, fizikai állományban (erdőművelésben) Németországban. A család érdekében sok mindenre képes az ember. Egyelőre 4-6 hónapos időtartamra vállalnék munkát, mert jelenlegi munkahelyemet nem akarom feladni. A tsz. szolgálati lakásában lakom.

Szervezőmunkájukhoz sok sikert kívánok!

Öszinte nagyrabecsüléssel

Saródi Péter
erdőmérnök

Tisztelt Szervezők!

Az erdészeti szakemberek támogatására létesítendő „Alapítvány” céljával egyetérték. Létrehozását, működtetését anyagilag és erkölcsileg támogatom.

A közcélú alapítvány létrehozását 5000 Ft-tal, azaz: Ötezer forinttal támogatom. Köszönöm emberséges kezdeményezésüket.

Tisztelettel

dr. Váradi Géza
erdőmérnök, ny. vezérigazgató

Tisztelt Szerkesztőség!

Elnézésüket kérem a zavarásukért. Először is gratulálni szeretnék a színvonalas lapjukhoz. Már több éve olvasom az Önök lapját. Én is erdészeti szakember vagyok és tetszik a lapjuk. Egy dologra szeretném felhívni a figyelmüket. Írnak erdészekről, mérnökökről stb., *de erdészeti fizikai munkásokról még nem nagyon találtam cikket*. Pedig igazán megérdemelnék, hiszen ők azok, akik kint vannak télen a kemény minuszokban és nyáron a 30–40°C-ban. Kemény fizikai munkát végeznek éppúgy a fakitermelők, mint az erdőápolók, és ezt mintegy havi 9–10 ezer nettóért, és a legtöbbszörben magas szakmaszeretet és szakértelem van. Sokuk megszállott ember (az erdők megszállottjai), akiknek az életük az erdő.

Tisztelettel

Mónus Gábor

Erdőárak, erdőpiac Ausztriában

Az erdőtulajdonosok cseréjénél az irodalom az erdő értékének megállapításához az összehasonlító eljárást ajánlja. A gyakorlatban csak a hagyományos számítási módok és ökoliszabályok kerülnek alkalmazásra.

Ennek okai a következők:

- gyakorlatilag nincs erdőpiac,
- ritkán adódik lehetőség az összehasonlításra,
- egyik erdő nem hasonlít a másikra,
- a talaj és állományérték elválasztása lehetetlen.

Egy 1992 őszén elfogadott disszertáció keretében kísérletet meg megvizsgálni, igazak-e ezek az okok:

7100 magánerdő-eladás adatait vizsgálták meg 1981–1990 között, valamint az osztrák államerdészet 1974–90 közötti 6880 darabos erdőforgalmát.

A következő feltételezések igazolódtak be:

- az erdő maximális és reálértéke növekedett, noha a reálérték csak minimális mértékben,
- az erdőérték és az egyes szövetségi államok között szignifikáns összefüggések vannak,
- a lakosság sűrűsége befolyásolja az erdőértéket és a forgalom nagyságát,
- az erdőterület nagyságának növekedésével az erdő m²-értéke csökken,

- az erdő értéke arányos a mezőgazdasági területek és építési telkek értékével (a mezőgazdasági területek megközelítően kétszeres, az építési telkek harmincszoros értékűek, mint az erdő).

Az erdő piacát az alábbiakkal lehet jellemezni:

- noha a piaci objektumok heterogénebbek, nem kisebb a homogenitási fok, mint az építési telkekénél,
- nem vagy alig szervezett,
- jogi (földtörvény) és gazdasági (tőkehiány) okok miatt korlátozott,
- az összes tőkeletenséggel terhelt,
- kevésbé rugalmas.

Néhány adat a vizsgált forgalomból

Kivonatos ismertető, GFZ 1993 március

Év	Eladások száma	Ha	Átlagár	Max. ATS/m ²	Mín.ár ATS/m ²
1981	500	1 152 7952	9,09	50,00	1,20
1982	676	1 957 5242	11,11	60,40	0,70
1983	743	2 685 3120	11,95	38,00	1,40
1984	714	3 020 2490	12,13	54,10	0,90
1985	631	2 964 9766	12,03	60,00	0,50
1986	762	2 489 1357	12,15	52,60	0,70
1987	885	4 943 1162	11,01	66,30	0,50
1988	767	1 749 5388	13,18	174,00	0,90
1989	708	2 124 3389	13,90	80,00	0,90
1990	719	2 655 9370	13,57	90,40	1,20
Összesen	7105	25 742 9102	12,04	174,00	0,50

Gerhard Lindermann: Entwicklung und externe Bestimmungsgründen von Waldpreisen

(ÖFZ 1992. 9. Grundverkehr mit Waldflächen Ref.: dr. Anda István)

Példamutató erdőművelési szakosztályülés!

Zsúfolásig megtelt a Budai Edző- és Rekreációs Központ ebédlője, amikor ifj. dr. Solymos Rezső, a Pilis Parkerdőgazdaság budapesti erdészetiének igazgatója munkatársaival bemutatta erdészetiüket, mely sajátos erdő- és állománygazdálkodást, közjóléti tevékenységet folytat.

Kivonatossan közöljük a közel száz szakember előtt elhangzott előadásokat.

Az időjárás kegyes volt a terepi bejáráshoz, mert a sűrűsödő fellegekkel alig egy-két csepp eső ijesztgette a bemuta-

tó állomásain végigsétáló szakembereket, bár győntető volt a vélemény, hogy egy kiadós eső sokat segítené volna a kefesúrn bükkújulat megmaradásán.

A délutáni szakmai fórum felkért előadóit megelőzően Varga Béla, a szakosztály elnöke, az ágazat időszerű kérdéseivel foglalkozott.

Ezt követően Tarján Lászlóné államtitkár, KTM, dr. Csák Emőke, a Fővárosi Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottságának alelnöke, Szabados János igazgató, ÁV.Rt., Dauner Márton, az FM Erdészeti Hivatal elnöke,

Osvai András, a Pest megyei Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottságának elnöke, Kocsis László kertészmérnök, közgazdász, a FŐKERT főigazgatója, a Fővárosi Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottság állandó szakértője szólalt fel.

A vacsora után éjszakába nyúló beszélgetésen a kérdezők ismételt felvetések az FM-hez tartozó egységes államerdészet szakmai óhaját. Erre azonban a jelen helyzetben sem gazdasági, sem jogi lehetőség nincs.